

**МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ**

**ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕСУ

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВ

ЕКОНОМІКА І ОРГАНІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДЛЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
ОКР "Бакалавр"
напряму підготовки 6.030504 "Економіка підприємства"**

Укладач Тебенко В.М.

Мелітополь, 2012

УДК 330.341.(075.8)

ББК 65.9(4 УКР)30-5я73 Е45

Економіка та організація інноваційної діяльності. Методичні вказівки для індивідуальної роботи студентів факультету економіки та бізнесу напрямку підготовки 6.030504 “Економіка підприємства”, ОКР “Бакалавр” – Таврійський державний агротехнологічний університет, 2012. - 33 с.

Розробник: кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки підприємств Таврійського державного агротехнологічного університету Тебенко В.М

Розглянуто та рекомендовано до друку на засіданні кафедри економіки підприємств "___" _____ 2011 р., протокол № ____.

Затверджено методичною комісією факультету економіки та бізнесу "___" _____ 2012 р., протокол № ____.

Зміст

ЗМІСТ	3
ВСТУП	4
1. ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ	5
2. ВАРІАНТИ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ	6
3. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ	7
4. РЕФЕРАТ	23
5..РОЗРАХУНКОВЕ ЗАВДАННЯ	24
6. МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ АНАЛІЗУ ЧУТЛИВОСТІ ПРОЕКТУ	27
7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	30
8.ДЖЕРЕЛА (ЛІТЕРАТУРА І ЗАКОНОДАВЧІ АКТИ)	31

ВСТУП

Індивідуальна робота студентів – вид самостійної роботи студента по виконанню чітко визначених завдань завершеного характеру, які підлягають оцінюванню. Методичні вказівки для індивідуальної роботи з навчального курсу «Економіка і організація інноваційної діяльності» для студентів факультету економіки та бізнесу ОКР "Бакалавр" напряму підготовки 6.030504 "Економіка підприємства" розроблені у відповідності до змісту і структури робочої програми курсу.

Завдання дисципліни — вивчення економічної теорії і практики інноваційної сфери діяльності підприємств та організацій різних форм власності для досягнення ними технологічного і товарного лідерства; вивчення основних засад інноваційної політики і стратегії фірми, організації управління інноваційною діяльністю; визначення найефективніших напрямків оновлення техніко-технологічної бази підприємства та її продукції, з'ясування особливостей організаційних форм забезпечення і методів впровадження результатів інноваційної діяльності; висвітлення систем регулювання і стимулювання інноваційних процесів, обґрунтування організаційно-економічного механізму та оцінка соціально-економічної ефективності результатів наукових досліджень.

Індивідуальні завдання передбачають створення умов для якнайповнішої реалізації творчих можливостей студентів і мають на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти одержують в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Індивідуальна робота як окремий модуль охоплює:

1. Виконання завдань навчального характеру:
 - виконання контрольної роботи;
 - підготовку та захист рефератів;
 - участь у предметних олімпіадах;
 - виконання розрахункової роботи;
 - складання глосаріїв, кросвордів, ребусів, тестів тощо;
2. Виконання завдань наукового характеру:
 - роботу в студентських наукових гуртках, семінарах;
 - участь у науковій та науково-практичній роботі кафедри;
 - участь у наукових і науково-практичних конференціях, семінарах;
 - інші види діяльності, що сприяють розкриттю індивідуальних творчих здібностей студента.

Індивідуальна робота з дисципліни складається з трьох різних за своїм змістом завдань: індивідуальна контрольна робота., реферат та розрахункова робота.

1. ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Згідно з навчальним планом, студенти 4 курсу ОКР «Бакалавр» напряму підготовки «Економіка підприємства» виконують індивідуальну контрольну роботу з навчальної дисципліни «Економіка та організація інноваційної діяльності».

Робота складається з 4 запитань: відповідь на основне питання навчальної програми дисципліни; та відповіді на три додаткові (фрагментарні) питання, що стосуються інших тем навчальної програми дисциплін.

Вибір питань, на які студентів необхідно відповісти у індивідуальній роботі, здійснюється за двома останніми цифрами шифру залікової книжки студента і таблицею варіантів індивідуальної контрольної роботи (див.табл.1.).

У першому рядку таблиці варіантів контрольної роботи містяться номери основних запитань, в другому-третьому номери додаткових запитань.

Відповідь на основне питання контрольної роботи має бути достатньо повною й опиратися на чинну в Україні законодавчу базу, вітчизняні навчальні посібники і відповідні інші спеціальні джерела, список яких наведено у цих рекомендаціях.

Орієнтовний обсяг відповіді на основне запитання індивідуальної роботи - обсяг, еквівалентний 5-8 аркушам друкованого тексту (шрифт 14), на додаткові - біля 0,5 аркуша на кожне запитання (хоч обсяг відповіді значною мірою залежить і від змісту запитання)

Відповідно до чинного законодавства України, контрольна робота повинна бути виконана (написана) українською мовою з дотриманням загальноприйнятих вимог щодо діловодства.

На початку роботи (на її першому/ титульному аркуші) вказується навчальний заклад, факультет, спеціальність, курс, прізвище та ініціали студента, група, номер шифру особової справи/ залікової книжки, а також назва роботи – індивідуальна контрольна робота з навчальної дисципліни «Економіка й організація інноваційної діяльності»; дата виконання роботи.

На першому аркуші роботи повторюється її назва, вказуються номери і наводяться формулювання окремих питань, після чого даються відповіді на них.

В кінці контрольної роботи слід навести перелік використаних при її виконанні джерел (назви та інша інформація про такі джерела має наводитися з дотриманням загальноприйнятих вимог, правил).

На останньому аркуші роботи ставиться підпис студента, проставляється дата виконання роботи.

2. ВАРІАНТИ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Таблиця 1

Остання цифра шифру особової справи/ залікової книжки студента											
варіант	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Передостання цифра залікової книжки	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		71	75	80	85	90	95	100	105	110	115
		81	85	90	95	100	105	110	115	120	125
		91	95	100	105	110	115	120	125	105	110
	1	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
		72	73	74	75	76	77	78	79	80	81
		101	105	110	115	120	125	105	110	105	110
		161	162	163	164	165	166	167	168	169	170
	2	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
		81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
		171	172	173	174	175	176	177	178	179	180
		231	232	233	234	235	236	237	238	239	240
3	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	
	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	
	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	
	241	242	243	244	245	246	247	248	249	250	
4	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	
	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	
	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	
	251	252	253	254	255	256	257	258	259	260	
5	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	
	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	
	181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	
	261	262	263	264	265	266	267	268	269	270	
6	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	
	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	
	191	192	193	194	195	196	197	198	199	200	
	271	272	273	274	275	276	277	278	279	280	
7	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	
	201	202	203	204	205	206	207	208	209	210	
	281	282	283	284	285	286	287	288	289	290	
8	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	
	211	212	213	214	215	216	217	218	219	220	
	291	292	293	294	295	296	297	298	250	251	
9	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	
	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	
	221	222	223	224	225	226	227	228	229	230	
	283	284	285	286	287	288	289	290	291	292	

3. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

3.1. ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ ПИТАНЬ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Тема. Інновації: становлення та сучасні тенденції розвитку

1. Перехід економіки на інноваційну (інноваційно-інвестиційну) модель розвитку як визначальний чинник подолання наслідків кризи й розв'язання соціально-економічних проблем України
2. Виникнення вчення, еволюція поняття «інновація» і уявлень щодо сфери інновацій. И.Шумпетер – фундатор інноваційної теорії.
3. Сучасні теорії та еволюція парадигми інноваційного розвитку.
4. Поняття та визначальні ознаки інновації, її відмінність від наукового відкриття, винаходу та еволюція його змістової сутності. Визначення інновації у Законі України «Про інноваційну діяльність»
5. Класифікації інновацій за основними ознаками. Базисні інновації
Пріоритетні напрями інноваційної в Україні
6. Взаємозв'язок розвитку інновацій, науки, техніки і технологій. Наукова й науково-технічна діяльність - головні джерела інновацій.
7. Соціально-економічний вплив та роль інновацій у сучасній ринковій економіці як вирішального засобу забезпечення конкурентоспроможності підприємств.

Тема. Сутнісна характеристика інноваційних процесів та інноваційної діяльності

8. Сутність інноваційних процесів та циклічна концепція розвитку інновацій. Основні етапи та стадії і моделі інноваційного процесу. Інноваційний лаг.
9. Життєвий цикл інновацій, його чинники і вплив на конкурентоспроможність підприємства.
10. Наукова й науково-технічна діяльність та їх результати
11. Інноваційна діяльність за законодавством України, її основні види та суб'єкти.
12. Інноваційний продукт та інноваційна продукція
13. Вимоги, передбачені чинним законодавством України щодо кваліфікування продукту як інноваційного
14. Вимоги чинного законодавства України щодо кваліфікування продукції як інноваційної.
15. Поняття інноваційних підприємств та їх класифікація.
16. Поняття, набуття статусу й переваги інноваційного підприємства порівняно з не інноваційними за чинним законодавством України

Тема. Особливості процесу створення та формування попиту на інновації

17. Інноваційна сфера та інноваційний ринок .Суб'єкти і об'єкти інноваційної діяльності, суб'єкти і об'єкти (товари і послуги) інноваційного ринку..
18. Попит на інновації та умови його виникнення.

19. Поняття інноваційної інфраструктури та її роль у забезпеченні інноваційного розвитку економіки.

20. Організація створення нового товару (продукції) на підприємстві . пробний маркетинг.

21. Правова охорона об'єктів права інтелектуальної (промислової) власності за законодавством України

22. Передавання об'єктів інтелектуальної власності за законодавством України. Трансфер технологій і ринок патентів (ліцензій). .

23. Види ліцензій та основні умови ліцензійних угод на об'єкти права інтелектуальної (промислової) власності. Основні види й відмінності ліцензійних угод за чинним законодавством України

24. Види винагороди патентоволодільцеві за ліцензійними угодами, їх чинники та методичні підходи до обґрунтування. Роялті і паушальний платіж, застосування і критерії їх розмірів.

25. Правова охорона комерційної таємниці (нерозкритої інформації) щодо незапатентованих об'єктів права інтелектуальної (промислової) власності та особливості ліцензійних угод про передачу ноу-хау.

26. Особливості ціноутворення на інноваційному ринку.

27. Обґрунтування цін на інноваційні продукти та нову і поліпшену в результаті інновацій продукцію підприємства

28. Стан і проблеми формування, основні напрями та перспективи розвитку інноваційного ринку в Україні.

Тема. Інноваційна політика фірми

29. Сутність, цілі та зміст інноваційної політики підприємства як складової загальної стратегії розвитку.

30. Чинники впливу на формування інноваційної політики великих і малих підприємств

31. Концепції інноваційної політики підприємства

32. Прогнозування і планування інноваційної діяльності підприємств

33. Вплив оточення і технічного та фінансово-платіжного стану на інноваційну політику українських підприємств.

Тема. Оновлення техніко-технологічної бази підприємства і продукції

34. Оцінка (аналіз) техніко-технологічного стану підприємства.

35. Напрями технічного розвитку підприємства та вибір найефективнішого із сукупності можливих з урахуванням здатності підприємства до технологічних змін..

36. Оновлення продукції. Аналіз доцільності виробництва певного виду продукції.

37. Визначення доцільності та функціонально-економічне обґрунтування. розробки нової та/або поліпшення виготовлюваної продукції підприємства, оптимізації її асортименту.

38. Оновлення техніко-технологічної бази і продукції як один з пріоритетних напрямків впровадження інновацій на вітчизняних підприємствах

39. Показники оцінки техніко-технологічного стану підприємства.
40. Оцінка економічної доцільності асортименту продукції, що випускається.

Тема. Система управління інноваційними процесами

41. Інноваційна стратегія як складова загальної стратегії розвитку підприємства, принципи її формування, розробки та впровадження.
42. Типи інноваційної стратегії, її залежність від життєвого циклу нововведень.
43. Управління інноваціями в умовах організаційного виокремлення на підприємстві функції наукових досліджень та дослідно-конструкторських розробок (НДДКР)
44. Управління «інноваціями знизу» (гуртки якості, раціоналізаторство і т.і.)
45. Оперативний менеджмент і контроль (моніторинг) інновацій .

Тема. Сучасні організаційні форми реалізації інновацій

46. Організаційні форми забезпечення інноваційної діяльності в країнах з розвинутою ринковою економікою. Основні форми малого дослідницького бізнесу у країнах з розвинутою ринковою економікою
47. Засоби ефективного впровадження інновацій на малих і середніх підприємствах реального сектору економіки. Специфіка венчурного інноваційного бізнесу.
48. Інноваційні проекти, їх види і особливості.
49. Правовий режим інноваційних проектів за чинним законодавством України. Державна реєстрація інноваційних проектів в Україні. Пріоритетні інноваційні проекти.
50. Форми інтеграції науки і виробництва, технологічної кооперації підприємств, їх роль в інтелектуалізації економіки та перспективи розвитку.
51. Формування нових центрів генерації та впровадження інновацій: технопарки, технополіси, фірми-інкубатори, науково-промислові консорціуми тощо.
52. Франчайзинг (франшиза) як поширена форма впровадження інновацій на малих і середніх підприємствах». Комерційна концесія за законодавством України.

Тема. Фінансування інноваційних процесів

53. Стратегії, види та організаційно-економічні механізми фінансування інновацій як ризикової діяльності.
54. Самофінансування інновацій підприємством та особливості банківського кредитування інноваційної діяльності.
55. Венчурне (ризикове) інвестування / фінансування інновацій на умовах участі (придбання акцій) та надання кредиту (з правом конвертації в акції).
56. Особливості лізингової форми фінансування розробки та реалізації інноваційних проектів .Поєднання лізингу з венчурним фінансуванням і франчайзингом.
57. Особливості та найпоширеніші форми інвестування інноваційних проектів

58. Проблеми, можливості та умови розширення банківського інвестування, запровадження і поширення в Україні венчурного (на умовах участі), лізингового фінансування інновацій та франчайзингу/ комерційної концесії.

Тема. Державне регулювання і стимулювання інноваційної діяльності

59. Макроекономічне регулювання інноваційної діяльності .Роль держави в стимулюванні інновацій і державна інноваційна політика . Методи та інструменти прямої і опосередкованої державної підтримки та стимулювання інноваційної діяльності.

60. Принципи і форми державного регулювання у сфері інноваційної діяльності України. Формування та стимулювання пріоритетних напрямків інноваційної діяльності.

61. Фінансова підтримка і стимулювання інноваційної діяльності в Україні. Джерела та об'єкти фінансування інноваційної діяльності.

62. Види фінансової підтримки інноваційної діяльності та порядок її надання. Державні та комунальні інноваційні фінансово-кредитні установи.

63. Повноваження державних органів і органів місцевого самоврядування та державний контроль у сфері інноваційної діяльності України.

64. Правовий режим інноваційних проектів, продуктів і продукції, інноваційних підприємств. Державна реєстрація інноваційних проектів в Україні.

65. Державне регулювання, мотиви та поширені форми стимулювання і підтримки інноваційних процесів в країнах з розвинутою ринковою економікою.

66. Стимулювання інновацій за допомогою податкової, амортизаційної, програмно-планової політики. Особливості в оподаткування та митного регулюванню інноваційної діяльності в Україні.

67. Державне регулювання, підтримка і стимулювання інноваційного розвитку економіки України за допомогою механізму пріоритетних напрямів інноваційної діяльності та державного замовлення

Тема. Комплексна оцінка ефективності інноваційної діяльності

68. Принципи оцінювання та показники ефективності інноваційної діяльності

69. Критерії та основні показники оцінювання ефективності інноваційних проектів.

70. Показники соціально-економічного впливу та інших аспектів комплексної оцінки ефективності інновацій, інноваційних проектів

3.2. ПЕРЕЛІК ДЕТАЛІЗУЮЧИХ ПИТАНЬ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

71. Що таке «інновації»? Які два основні види інновацій?
72. Які основні визначальні ознаки інновацій?
73. За якими ознаками найчастіше класифікують інновації і з якою метою? Які інновації відносять до визначальних, «базисних»?
74. Дайте визначення продуктових та процесних інновацій. У чому полягає змістова відмінність між ними?
75. Які застосовуються критерії визначення інновації за ступенем новизни?
76. Що таке інноваційний процес і які його основні стадії, фази/ етапи?
77. Що таке наукова діяльність і які її основні види?
78. Що таке «фундаментальні дослідження» і які основні види цих досліджень?
79. У чому відмінність між «чистими», цілеспрямованими і пошуковими фундаментальними дослідженнями?
80. До якої стадії, фази інноваційного процесу відносяться фундаментальні дослідження?
81. Що є / може бути результатом фундаментальних досліджень і у яких формах вони можуть проявлятися?
82. Що таке «прикладні дослідження»? До якої стадії, фази інноваційного процесу вони відносяться ?
83. Що таке «наукове відкриття»? Чи ідентичне це поняття поняттям «винахід», «інновація»?
84. Що є / може бути результатом прикладних наукових досліджень? Яких форм можуть набувати результати прикладних досліджень?
85. Чи відрізняється інновація від винаходу і якщо так, то чим саме?
86. Що таке наукова і науково-технічна експертиза., у яких випадках, з якою метою (для чого) і ким вона може проводитися?
87. Які основні результати стадії дослідно-конструкторських розробок? Яка особливість їх впливу на науково-технічний прогрес?
88. Вкажіть склад і проміжні результати стадій процесу створення і освоєння нової техніки.
89. У чому полягає і як відбувається взаємозв'язок і взаємовплив науки, техніки і виробництва?
90. Що таке наукомістка продукція?
91. Що таке інформаційні технології, які вам відомі позитивні і негативні наслідки їх практичного застосування?
92. Що таке біотехнології, які вам відомі позитивні і негативні наслідки їх практичного застосування?
93. Що таке нанотехнології, які вам відомі позитивні зрушення в економіці, зумовлені їх застосуванням?
94. Як називається стадія інноваційного процесу, через яку проходять результати наукових досліджень на шляху до виробництва, які етапи вона може включати?

95. Що таке «дифузія інновацій» і яке значення вона має для прискорення інноваційних процесів?
96. Як, у яких формах і якими шляхами результати наукових досліджень потрапляють у сферу виробництва і застосовуються в ній?
97. Що таке «інноваційний продукт» і яким вимогам він повинен відповідати?
98. Що таке «інноваційна продукція» і яким вимогам вона має відповідати ?
99. Нова (чи суттєво вдосконалена) техніка - це інноваційний продукт чи інноваційна продукція?
100. У яких випадках і за яких умов нова технологія або нова техніка може вважатися (визнаватися) інноваційним продуктом?
101. Що таке «кваліфікування» інноваційного продукту» і ким воно здійснюється?
102. У яких випадках і за яких умов нова техніка може вважатися інноваційною продукцією?
103. Що таке «кваліфікування» інноваційної продукції і ким воно здійснюється?
104. Чи вимагається кваліфікування інноваційних продуктів та/ або інноваційної продукції відповідною державною установою чи її регіональним відділенням у випадках, коли об'єкт промислової власності не запатентований?
105. Що таке «інноваційний цикл» і чим відрізняється це поняття від поняття «інноваційний процес»?
106. Що таке «життєвий цикл інновації», чим відрізняється це поняття від поняття «інноваційний цикл»?
107. У чому полягає спільність і відмінність понять «життєвий цикл інновації» і «інноваційний цикл товару»?
108. Назвіть основні стадії життєвого циклу інновацій і яке практичне значення вони мають для впровадження і досягнення результативності інновацій?
109. Які особливості функціонування життєвого циклу нових виробів?
110. У який спосіб (у якому порядку і яким документом) підтверджується і здійснюється захист авторських прав на відкриття, винаходи тощо?
111. Що таке об'єкти інтелектуальної власності і об'єкти промислової власності?
112. Що таке особисті немайнові права і майнові права на об'єкти права інтелектуальної власності?
113. У чому полягають особисті немайнові права на об'єкти інтелектуальної власності і хто може бути суб'єктом таких прав?
114. У чому полягають майнові права на об'єкти інтелектуальної власності і хто може бути суб'єктом таких прав?
115. Що відноситься до об'єктів промислової власності за міжнародною конвенцією і у які способи здійснюється правовий захист цих об'єктів?

116. У який спосіб здійснюється правовий захист об'єктів інтелектуальної / промислової власності з боку держави?
117. Що таке патент (на винахід, корисну модель)?
118. Для чого, ким і в якому порядку здійснюється патентування об'єктів промислової власності (винаходів, корисних моделей, промислових зразків тощо)?
119. Чи є обов'язковим патентування об'єктів промислової власності (винаходів, корисних моделей, промислових зразків тощо)?
120. Хто має право на отримання патенту на об'єкт промислової власності і в якому порядку це відбувається?
121. Ким і в яких межах визначається строк чинності патенту на об'єкти промислової власності?
122. Які, в якій формі і в яких розмірах несе витрати особа, що патентує об'єкт промислової власності?
123. Хто може бути патентовласником на об'єкт інтелектуальної / промислової власності?
124. Чи може і в яких випадках автор (автори) об'єкта інтелектуальної власності (винаходу, промислового зразка, корисної моделі тощо) продати чи дозволити цей об'єкт для використання іншим особам ?
125. Що таке "ноу-хау" і у який спосіб здійснюється його правовий захист?
126. Чи може передаватися право використання об'єкта промислової власності його власником іншій особі, якщо такий об'єкт не запатентований (власник не має на нього патенту)?
127. Що таке інноваційна діяльність?
128. Що таке інноваційні моделі? Які основні види інноваційних моделей?
129. Що розуміють під комерціалізацією результатів наукових досліджень та розробок, чи співпадає це поняття з поняттям «комерціалізація інновацій»?
130. Що таке інноваційна сфера?
131. Що таке ринок інновацій і чи співпадає це поняття з поняттями інноваційної діяльності, інноваційної сфери?
132. Що розуміють під інноваційним підприємництвом/інноваційним бізнесом ?
133. У чому полягає відмінність понять «інноваційна діяльність» та «інноваційний бізнес (інноваційне підприємництво)»?
134. Що таке «інноваційне підприємство», які критерії та порядок набуття підприємством статусу інноваційного підприємства в Україні?
135. Як, за якими ознаками класифікуються інноваційні підприємства?
136. Як класифікуються (поділяються на окремі види) інноваційні підприємства за ступенем охоплення циклу «дослідження-розробки-освоєння-виробництво»?
137. Що таке НДДКР і чи являється підприємство, яке їх здійснює, інноваційним?

138. Що являється (може бути) результатом НДДКР і які основні шляхи та форми їх просування у сферу виробництва товарів / послуг?
139. Чи являється (чи може бути визнаним) підприємство інноваційним, якщо воно не здійснює наукових досліджень та/ або дослідно-конструкторських розробок, а тільки впроваджує інноваційні продукти у своїй діяльності і (або) запроваджує випуск інноваційної продукції?
140. Чи являється (чи може бути визнаним) підприємство інноваційним, якщо воно не здійснює наукових досліджень та/ або дослідно-конструкторських розробок і/ чи не впроваджує інноваційні продукти і (або) інноваційну продукцію у своїй діяльності, а тільки надає послуги іншим підприємствам із забезпечення інновацій?
141. Що таке «інноваційний бізнес-інкубатор» / “технологічний інкубатор”, що є предметом його діяльності, чи відноситься він до категорії інноваційних підприємств?
142. Що таке «інноваційний центр», що є предметом його діяльності, чи відноситься він до категорії інноваційних підприємств ?
143. Що таке «технопарк» за законодавством України, яке значення технопарків у інноваційному розвитку економіки?
144. Що таке «технополіс», чим він відрізняється від технопарку?
145. Які економічні переваги порівняно з іншими підприємствами і у якому порядку може отримувати інноваційне підприємство в Україні згідно з Законом «Про інноваційну діяльність»?
146. У який спосіб, згідно з Законом України «Про інноваційну діяльність», інноваційне підприємство може здійснювати прискорену амортизацію основних фондів і яких саме.
147. У чому полягають економічні вигоди/ переваги застосування українським інноваційним підприємством прискореної амортизації основних фондів і за яких умов воно може реально отримати такі вигоди / переваги?
148. Що таке інноваційна інфраструктура?
149. Що таке інноваційні (технологічні) інкубатори
150. Чим відрізняються інноваційні (технологічні) інкубатори від бізнес-інкубаторів? “
151. Чи відносяться формування інноваційної інфраструктури до категорії інноваційних підприємств і чому?
152. Які види послуг із забезпечення інноваційної діяльності, кому і на яких засадах надають окремі види формувань інноваційної інфраструктури ?
153. Назвіть основні види (групи) формувань інноваційної інфраструктури за ознаками спільності предмету їх діяльності та їх функціями в інноваційній сфері.
154. Назвіть і коротко охарактеризуйте функції найпоширеніших видів/ типів формувань, що надають фінансові послуги з інноваційної діяльності в країнах з розвинутою ринковою економікою.

155. Хто такі «патентні агенти (брокери)», зміст і характер їх діяльності на ринку інноваційних послуг?
156. Що таке «консалтинг» («інноваційний консалтинг») і яка роль консалтингових фірм в інноваційних процесах?
157. У чому полягає особливість цілей, характеру (стратегії) та форм/способів діяльності компаній з фінансування інновацій (венчурних компаній) у країнах з розвинутою ринковою економікою?
158. Чи являються і чому компанії з фінансування інновацій (венчурні компанії) інноваційними підприємствами (компаніями тощо)?
159. Наскільки реальним на даний час є залучення капіталу венчурних компаній з фінансування інновацій українськими підприємствами?
160. Що таке інвестиційні компанії (фонди) і яка їх роль у забезпеченні інноваційної діяльності?
161. Що таке інноваційні банки і у чому полягають особливості їх ролі у забезпеченні діяльності інноваційних підприємств?
162. Що таке лізингові компанії і у чому полягають особливості їх ролі у забезпеченні інноваційної діяльності?
163. Яка роль страхових компаній у забезпеченні інноваційної діяльності?
164. Що таке інжиніринг й інжинірингове підприємство (фірма, компанія), які їх функції та роль в інноваційних процесах?
165. Що таке реінжиніринг, чим він відрізняється від інжинірингу?
166. Чи являються і чому інжинірингові підприємства (компанії тощо) інноваційними підприємствами (компаніями тощо)?
167. Що таке експертна оцінка і яка роль професійних оцінювачів (фізичних та/ або юридичних осіб) у забезпеченні інноваційної діяльності?
168. Що таке інноваційна біржа?
169. Яка роль торгово-промислових палат в інноваційних процесах?
170. Що таке «організація інновацій» і які аспекти цього поняття?
171. Що таке «організаційні форми інновацій»?
172. Назвіть основні види інноваційних підприємств за ознакою повноти охоплення ними стадій інноваційного процесу (циклу). В чому полягають їх принципові особливості (відмінності між ними)?
173. Назвіть основні види малих інноваційних підприємств. В чому полягають їх принципові особливості (відмінності між ними)?
174. Що таке «технологія НДДКР», «впровадження та використання результатів НДДКР»?
175. Що таке інноваційний проект і які його основні ознаки?
176. Чи відрізняється інноваційний проект від інвестиційного проекту і чим саме?
177. Що таке пріоритетний інноваційний проект?
178. Яким вимогам повинен відповідати інноваційний проект згідно з Законом України «Про інноваційну діяльність»?
179. Яким вимогам повинен відповідати пріоритетний інноваційний проект згідно з Законом України «Про інноваційну діяльність»?

180. Яка головна передумова надання державної підтримки в реалізації інноваційного проекту передбачена Законом України «Про інноваційну діяльність»?
181. З якою метою, ким і в якому порядку здійснюється державна реєстрація інноваційних проектів в Україні?
182. Яким документом підтверджується факт державної реєстрації інноваційного проекту і які права набуває підприємство, що зареєструвало свій інноваційний проект?
183. Що таке кваліфікування інноваційного проекту, ким, для чого і на підставі чого воно здійснюється?
184. Що таке конкурс інноваційних проектів, ким і для чого він проводиться і які права набуває підприємство, інноваційний проект якого пройшов конкурсний відбір?
185. Яка фінансова підтримка з боку держави і за яких умов може бути надана підприємству у реалізації його інноваційного проекту?
186. Яка фінансова підтримка з боку держави і за яких умов може бути надана підприємству у реалізації ним пріоритетного інноваційного проекту?
187. Що таке трансфер технологій / інноваційних продуктів?
188. У яких двох основних формах здійснюється трансфер технологій / інноваційних продуктів?
189. Що таке «високі технології»?
190. У чому полягає особливість трансферу запатентованих об'єктів промислової власності?
191. Який зміст вкладається в поняття «патентна політика» і як ця політика може використовуватися патентоволодільцем у його маркетинговій стратегії?
192. Який зв'язок може мати місце між інноваційною і патентною політикою підприємства?
193. Що таке ліцензійна угода, ким і в якому порядку вона укладається?
194. Хто такі «ліцензіар» і «ліцензіат»?
195. Як можуть використовуватися ліцензійні угоди у маркетинговій стратегії ліцензіара?
196. Що таке «звичайна (проста) ліцензія» та які її основні умови?
197. Що таке «виключна ліцензія» і в чому полягають особливості її основних умов?
198. Що таке «обмежена ліцензія» і як вона може використовуватися ліцензіарами з країн з розвинутою ринковою економікою для зміцнення своїх конкурентних позицій на ринках, зокрема для досягнення лідерства «по витратах»?
199. Що таке «примусова ліцензія» на запатентований винахід і у яких випадках вона може застосовуватися?
200. Що таке «ліцензійний платіж»? Які види ліцензійних платежів є найпоширенішими?

201. Що таке «паушальний платіж», у якому вигляді та розмірі, зазвичай, він встановлюється у країнах з розвинутою ринковою економікою?
202. Що таке ліцензійна політика? Як вона впливає на конкурентоспроможність підприємств й використовується інноваційними підприємствами у конкурентній боротьбі?
203. Назвіть найпоширеніші прийоми і методи патентної політики інноваційних підприємств, що використовуються у зарубіжній практиці
204. Які прийоми і методи патентної політики найчастіше застосовують великі компанії (транснаціональні корпорації тощо)?
205. Який прийом патентної політики є основним у практиці зарубіжних малих інноваційних підприємств (продуцентів інноваційних продуктів)?
206. У чому полягає і ким найчастіше використовується захист розробок і промислової продукції (передовсім тієї, що експортується) блоком патентів?
207. Що таке «патентна експансія» ким, зазвичай, і з якою метою вона здійснюється?
208. Що розуміють під інноваційною спроможністю підприємства?
209. Що розуміють під інвестиційною привабливістю інноваційного підприємства/інноваційного проекту?
210. Які критерії вигідності (прийнятності) для ліцензіара і для ліцензіата виду (форми) та розміру ліцензійного платежу?
211. Особливості трансферу незапатентованих об'єктів промислової власності / засекреченої інформації - ноу-хау.
212. Які підприємства у зарубіжній практиці прийнято називати «інноваторами» і які - «імітаторами» інновацій? Яка визначальна ознака інновації лежить в основі поділу підприємств на такі групи / види?
213. Які економічні наслідки для підприємства-інноватора можуть бути зумовлені вчасним і запізним впровадженням його інноваційної продукції на ринок?
214. Що таке «магічний трикутник менеджменту інновацій»?
215. Що таке «інноваційний кредит», у чому полягають основні відмінності інноваційного кредитування від інших видів банківських кредитів, у тому числі під реалізацію інвестиційних проектів?
216. Що таке «лізинг» і яка його роль у забезпеченні інноваційних процесів ?
217. Назвіть основні види лізингу і вкажіть, які з них і для чого використовується для забезпечення реалізації інноваційних проектів
218. Що таке лізингова компанія, у чому полягає особливість предмету і способу її діяльності та , зокрема, забезпечення інноваційної діяльності ?
219. Чому в країнах з розвинутою ринковою економікою для фінансування інноваційних проектів широко використовується лізинг?
220. Як і чому поєднується франчайзинг з трансфером технологій, ноу-хау?
221. Яка роль лізингу здійсненні трансферу технологій і франчайзингу?
222. Хто отримує (може отримувати) державну підтримку згідно з Законом України «Про інноваційну діяльність»?

223. У чому полягає головна мета державної інноваційної політики за Законом України «Про інноваційну діяльність»?
224. Назвіть основні принципи державної інноваційної політики в Україні.
225. Що розуміється під «суб'єктами інноваційної діяльності» і хто може бути суб'єктом інноваційної діяльності згідно з Законом України «Про інноваційну діяльність»?
226. У чому полягає державне регулювання інноваційної діяльності в Україні, назвіть основні його шляхи?
227. Назвіть повноваження Верховної Ради України у сфері інноваційної діяльності і повноваження Кабінету Міністрів України у сфері інноваційної діяльності.
228. Хто (який державний орган) згідно з Законом «Про інноваційну діяльність» здійснює державну реєстрацію інноваційних проектів?
229. Хто (який державний орган) здійснює кваліфікування інноваційних проектів?
230. Хто (який державний орган) здійснює конкурсний відбір пріоритетних інноваційних проектів і фінансову підтримку відібраних інноваційних проектів?
231. У чому полягає відмінність між поняттями «державне регулювання» і «державна підтримка», «фінансова підтримка» і «стимулювання» інноваційної діяльності?
232. У яких видах (яким шляхом) може бути надана фінансова підтримка суб'єктам інноваційної діяльності для виконання ними інноваційних проектів згідно з Законом України «Про інноваційну діяльність»?
233. У яких формах і в якому порядку може стимулюватися і яка саме інноваційна діяльність шляхом пільгового оподаткування згідно з Законом України «Про інноваційну діяльність»?
234. Опишіть процедуру (послідовність «кроків») отримання суб'єктом підприємницької діяльності фінансової підтримки у реалізації ним інноваційного проекту від державної фінансово-кредитної установи згідно з Законом України «Про інноваційну діяльність».
235. Яка особлива умова здійснення фінансової підтримки Державною фінансово-кредитною установою інноваційних проектів шляхом надання кредитів чи передавання майна у лізинг передбачена Законом України «Про інноваційну діяльність»?
236. Які форми (способи) пільгового оподаткування передбачені Законом України «Про інноваційну діяльність» для підприємств, що виконують інноваційні проекти впродовж строку чинності свідоцтва про державну реєстрацію інноваційного проекту, і який порядок набуття підприємством права на такі пільги?
237. Які із передбачених Законом України «Про інноваційну діяльність» форм (способів) пільгового оподаткування поширюються тільки на інноваційні підприємства?

238. Що потрібно для того, щоб підприємство набуло права, передбаченого Законом України «Про інноваційну діяльність», залишати у своєму розпорядженні 50 відсотків податку на додану вартість по операціях з продажу товарів (виконання робіт, надання послуг), пов'язаних з виконанням інноваційного проекту, і 50 відсотків податку на прибуток, отриманого від виконання інноваційного проекту?
239. Як може стимулюватися і яка саме інноваційна діяльність шляхом пільгового митного регулювання згідно з законом України «Про інноваційну діяльність»?
240. За яких умов, згідно з Законом України «Про інноваційну діяльність», підприємство може користуватися правом звільнення від сплати ввізного мита та податку на додану вартість на ресурси, що імпортуються ним для інноваційної діяльності?
241. Що таке «пріоритетні напрями інноваційної діяльності» в Україні?
242. Хто визначає / встановлює пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні?
243. Із яких видів / груп напрямів складаються пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні?
244. Що таке стратегічні напрями інноваційної діяльності в Україні, ким вони визначаються / встановлюються?
245. Що розуміється під «суб'єктами інноваційної діяльності» і хто може бути суб'єктом інноваційної діяльності згідно з Законом України «Про інноваційну діяльність»?
246. У чому полягає державне регулювання інноваційної діяльності в Україні, назвіть основні його шляхи?
247. Назвіть повноваження Верховної Ради України у сфері інноваційної діяльності і повноваження Кабінету Міністрів України у сфері інноваційної діяльності.
248. Хто (який державний орган) згідно з Законом «Про інноваційну діяльність» здійснює державну реєстрацію інноваційних проектів?
249. Хто (який державний орган) здійснює кваліфікування інноваційних проектів?
250. Хто (який державний орган) здійснює конкурсний відбір пріоритетних інноваційних проектів і фінансову підтримку відібраних інноваційних проектів?
251. У чому полягає відмінність між поняттями «державне регулювання» і «державна підтримка», «фінансова підтримка» і «стимулювання» інноваційної діяльності?
252. У яких видах (яким шляхом) може бути надана фінансова підтримка суб'єктам інноваційної діяльності для виконання ними інноваційних проектів згідно з законом України «Про інноваційну діяльність»?

253. У яких формах і в якому порядку може стимулюватися і яка саме інноваційна діяльність шляхом пільгового оподаткування згідно з законом України «Про інноваційну діяльність»?
254. Опишіть процедуру (послідовність «кроків») отримання суб'єктом підприємницької діяльності фінансової підтримки у реалізації ним інноваційного проекту від державної фінансово-кредитної установи згідно з Законом України «Про інноваційну діяльність».
255. Яка особлива умова здійснення фінансової підтримки Державною фінансово-кредитною установою інноваційних проектів шляхом надання кредитів чи передавання майна у лізинг передбачена Законом України «Про інноваційну діяльність»?
256. Які форми (способи) пільгового оподаткування передбачені Законом України «Про інноваційну діяльність» для підприємств, що виконують інноваційні проекти впродовж строку чинності свідоцтва про державну реєстрацію інноваційного проекту, і який порядок набуття підприємством права на такі пільги?
257. Які із передбачених Законом України «Про інноваційну діяльність» форм (способів) пільгового оподаткування поширюються тільки на інноваційні підприємства?
258. Що потрібно для того, щоб підприємство набуло права, передбаченого Законом України «Про інноваційну діяльність», залишати у своєму розпорядженні 50 відсотків податку на додану вартість по операціях з продажу товарів (виконання робіт, надання послуг), пов'язаних з виконанням інноваційного проекту, і 50 відсотків податку на прибуток, отриманого від виконання інноваційного проекту?
259. Як може стимулюватися і яка саме інноваційна діяльність шляхом пільгового митного регулювання згідно з законом України «Про інноваційну діяльність»?
260. За яких умов, згідно з Законом України «Про інноваційну діяльність», підприємство може користуватися правом звільнення від сплати ввізного мита та податку на додану вартість на ресурси, що імпортуються ним для інноваційної діяльності?
261. Що таке «пріоритетні напрями інноваційної діяльності» в Україні?
262. Хто визначає / встановлює пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні?
263. Із яких видів/груп напрямів складаються пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні?
264. Що таке стратегічні напрями інноваційної діяльності в Україні, ким вони визначаються / встановлюються?
265. Який порядок формування та затвердження і механізм реалізації стратегічних пріоритетних напрямів інноваційної діяльності загальнодержавного рівня в Україні?
266. Назвіть стратегічні пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні на 2003-2013 роки, встановлені Верховною Радою України?

267. Що таке середньострокові пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні?
268. Що таке «інноваційний потенціал»?
269. Що таке «інноваційна культура»?
270. Що таке «моніторинг інноваційної діяльності»?
271. У чому полягає зміст та особливості моніторингу реалізації пріоритетних напрямів інноваційного розвитку України?
272. Які основні показники використовуються для оцінки ходу реалізації пріоритетних напрямів інноваційного розвитку України?
273. Як прийнято визначати (методика розрахунку) розмір економічного ефекту від впровадження нововведень на підприємстві?
274. Які недоліки притаманні показникові економічного ефекту від впровадження нововведень?
275. У чому полягає суперечливість інноваційних процесів, інноваційної моделі розвитку?
276. У чому полягає й може проявлятися суперечливість економічних, соціальних та екологічних результатів (наслідків) впровадження інновацій в масштабах країни, на макрорівні?
277. Що таке «технологічне безробіття»?
278. Чому необхідний комплексний (системний) підхід до оцінки ефективності інновацій, інноваційної діяльності?
279. Назвіть основні аспекти комплексного підходу до оцінки ефективності інноваційних процесів на макрорівні?
280. У чому полягає соціальний аспект ефективності інноваційних процесів на макрорівні? Які його критерії і які показники можуть використовуватися для такої оцінки?
281. У чому полягає екологічний аспект ефективності інноваційних процесів на макрорівні? Які його критерії і які показники можуть використовуватися для такої оцінки?
282. У чому полягає економічний аспект ефективності інноваційних процесів на макрорівні? Які його критерії і які показники можуть використовуватися для такої оцінки?
283. Назвіть основні аспекти комплексного підходу до оцінки ефективності інновацій на мікрорівні (на підприємстві)?
284. Назвіть основні критерії і показники комплексної оцінки ефективності інновацій на мікрорівні (на підприємстві)?
285. Що розуміють під економічним ефектом інновацій на макрорівні і на мікрорівні?
286. Як прийнято розраховувати народногосподарський економічний ефект інновацій і які недоліки цього показника?
287. Як можна розрахувати «внутрігосподарський економічний ефект» від впровадження інновацій?
288. У чому полягає особливість комплексного підходу до оцінки ефективності інноваційних проектів? Які його основні аспекти?

289. У чому полягають відмінності комплексного підходу до оцінки ефективності інноваційних проектів від комплексного підходу до такої оцінки інноваційних процесів на макрорівні і мікрорівні (на підприємстві)?
290. У чому полягає маркетинговий (комерційний) аспект ефективності інноваційного проекту? Які його критерії і які показники можуть використовуватися для такої оцінки.
291. У чому полягає фінансовий аспект ефективності інноваційного проекту? Які його критерії і які показники можуть використовуватися для такої оцінки?
292. У чому полягають відмінності у підходах до оцінки інноваційних проектів з точки зору підприємства, яке має намір впровадити інновації, і з точки зору потенційних інвесторів проекту (банків, інвестиційних, інших венчурних фінансових компаній).
293. З допомогою яких показників може оцінюватися ефективність окремих (фрагментарних) нововведень на підприємстві?
294. Яка особливість визначення показників окупності капітальних вкладень, пов'язаних з реалізацією (запровадженням) інновацій?
295. Як розраховується чиста теперішня (поточна) вартість (NPV) інноваційного проекту і який аспект комплексної оцінки проекту вона характеризує?
296. Як розраховується теперішня (поточна) вартість інноваційного проекту і для чого (у яких випадках) використовується цей показник?
297. Як розраховується простий і дисконтований термін окупності вкладень в інноваційний проект?
298. Що таке «інноваційні інвестиції»?

4. РЕФЕРАТ

Реферат це вид самостійної роботи студента по виконанню чітко визначеного завдання завершеного характеру, яке підлягає оцінюванню. Передбачає створення умов для якнайповнішої реалізації творчих можливостей студентів і має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти одержують в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Відповідь на питання реферату має бути достатньо повною й опиратися на чинну в Україні законодавчу базу, вітчизняні навчальні посібники і відповідні інші спеціальні джерела, список яких наведено у цих рекомендаціях.

Орієнтовний обсяг реферату еквівалентний 5-7 аркушам друкованого тексту (шрифт 14).

Відповідно до чинного законодавства України, реферат повинен бути виконаний українською мовою з дотриманням загальноприйнятих вимог щодо діловодства.

На початку роботи (на її першому/ титульному аркуші) вказується навчальний заклад, факультет, спеціальність, курс, прізвище та ініціали студента, група, а також назва реферату з навчальної дисципліни «Економіка й організація інноваційної діяльності»; дата виконання роботи.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Становлення та розвиток теорії інновацій.
2. Сучасні світові тенденції розвитку інновацій.
3. Інноваційні теорії та їх застосування в сучасній інноваційній діяльності
4. Сутність теорії «довгих хвиль» економічної кон'юнктури М. Кондратьєва.
5. Місце та роль інновацій у системі господарювання.
6. Специфіка інноваційної діяльності в країнах-лідерах.
7. Інновація як джерело сучасного економічного зростання.
8. Особливості державної інноваційної політики в Україні.
9. Сутність інноваційного процесу.
10. Принципи класифікації та кодування інновацій, приклади класифікацій.
11. Специфіка стадій життєвого циклу інноваційного продукту.
12. Сутність організації інноваційної діяльності на підприємстві.
13. Основні етапи інноваційного процесу, їх характеристика.
14. Сутність і зміст інноваційного підприємництва.
15. Моделі інноваційного процесу.
16. Роль маркетингу в розробленні та реалізації інноваційного продукту.
17. Сутність попиту на інновації та засоби його впровадження.
18. Формування цін на інноваційну продукцію.
19. Чинники попиту на інновації. Види попиту.
20. Види цін на інноваційну продукцію й особливості їх формування.
21. Основні напрями і види аналізу попиту на інноваційну продукцію.
22. Види і методи формування попиту на інноваційну продукцію.

23. Сутність та види інноваційної політики фірми.
24. Типи інноваційних стратегій.
25. Особливості функціонування малих інноваційних підприємств.
26. Організаційні форми інноваційного підприємництва в Україні.
27. Особливості венчурного інноваційного бізнесу.
28. Сфери поширення малих інноваційних підприємств в Україні.
29. Досвід функціонування науково-технологічних парків у країнах Європи.
30. Тенденції інноваційної активності в Україні.
31. Особливості технологічних парків Японії.
32. Фінансування інноваційних процесів в економіці ринкового типу.
33. Сутність і призначення лізингу при фінансуванні інноваційної діяльності.
34. Зміст державної інноваційної політики.
35. Сутність правового регулювання інноваційної діяльності.
36. Промислова власність: поняття, сфери поширення.
37. Принципи оцінювання інноваційного проекту.
38. Показники науково-технічної і соціальної ефективності інноваційного проекту.

5. РОЗРАХУНКОВЕ ЗАВДАННЯ

Оцінювання рівня ризику інвестиційних проектів передбачає використання принципу визначення можливих змін показників ефективності проекту в умовах тих чи інших несприятливих для інвестицій подій. Побудована на цьому принципі методологія оцінки ризикованості передбачає здійснення аналізу чутливості проекту до змін факторів доходності. При цьому оцінюється важливість впливу окремих чинників (обсяг випуску, ціна реалізації, собівартість, обсяг інвестицій).

Аналіз чутливості проекту здійснюється в декілька етапів.

- 1) Проводиться розрахунок базового ЧПД проекту без змін факторів.
- 2) Розраховуються нові значення ЧПД у разі почергової зміни (у даному випадку на 10 %) кожного фактору.
- 3) Передбачається визначення відсотків зміни величини ЧПД, викликані зміною кожного впливового фактору на 1 %.

За отриманими даними кожному чиннику привласнюється відповідний рейтинг. Відповідно до результатів аналізу чутливості вживаються заходи щодо ґрунтовнішої проробки інвестиційних проектів та зниження ризикованості, пов'язаної із зміною окремих факторів.

Вихідна інформація для проведення аналізу чутливості проекту подається в таблиці 2. На підставі вихідної інформації проводиться аналіз чутливості проекту за наведеним прикладом.

Таблиця 2

Варіанти вихідних даних для проведення аналізу чутливості проекту

Варіант	Рік	Інвестиції, тис.грн	Обсяг реалізації, тис.шт	Ціна одиниці продукції, грн	Собівартість одиниці продукції, грн	Ставка дисконту, %
1	0	120				
	1		200	1,5	1	10
	2		200	1,5	1	10
	3		230	1,5	1	10
2	0	130				
	1		210	1,6	0,8	11
	2		220	1,6	0,8	11
	3		220	1,6	0,8	11
3	0	140				
	1		180	1,7	0,8	12
	2		180	1,7	0,8	12
	3		200	1,7	0,8	12
4	0	150				
	1		220	1,8	0,9	13
	2		220	1,8	0,9	13
	3		230	1,8	0,9	13
5	0	160				
	1		200	1,8	1	14
	2		200	1,8	1	14
	3		220	1,8	1	14
6	0	170				
	1		230	1,9	1,2	15
	2		230	1,9	1,2	15
	3		230	1,9	1,2	15
7	0	180				
	1		240	1,6	1,2	16
	2		240	1,6	1,2	16
	3		240	1,6	1,2	16
8	0	190				
	1		220	1,8	1,1	15
	2		220	1,8	1,1	15
	3		250	1,8	1,1	15
9	0	120				
	1		160	1,4	0,8	14
	2		200	1,4	0,8	14
	3		200	1,4	0,8	14
10	0	130				
	1		180	1,8	1	13

	2		200	1,8	1	13
	3		210	1,8	1	13

Продовження таблиці 2

Варіанти вихідних даних для проведення аналізу чутливості проекту

Варіант	Рік	Інвестиції, тис.грн	Обсяг реалізації, тис.шт	Ціна одиниці продукції, грн	Собівартість одиниці продукції, грн	Ставка дисконту, %
11	0	90				
	1		200	1,5	1	12
	2		200	1,5	1	12
	3		230	1,5	1	12
12	0	100				
	1		210	1,6	0,8	13
	2		220	1,6	0,8	13
	3		220	1,6	0,8	13
13	0	120				
	1		190	1,7	0,8	12
	2		190	1,7	0,8	12
	3		200	1,7	0,8	12
14	0	130				
	1		210	1,8	0,9	14
	2		220	1,8	0,9	14
	3		230	1,8	0,9	14
15	0	140				
	1		210	1,8	1,2	14
	2		210	1,8	1,2	14
	3		220	1,8	1,2	14
16	0	130				
	1		230	1,9	1,2	15
	2		230	1,9	1,2	15
	3		230	1,9	1,2	15
17	0	150				
	1		240	1,6	1,2	16
	2		240	1,6	1,2	16
	3		240	1,6	1,2	16
18	0	160				
	1		220	1,8	1,1	17
	2		230	1,8	1,1	17
	3		240	1,8	1,1	17
19	0	170				
	1		180	1,5	0,8	14
	2		200	1,5	0,8	14
	3		200	1,5	0,8	14
20	0	150				
	1		180	1,9	1,2	16
	2		200	1,9	1,2	16
	3		210	1,9	1,2	16

Продовження таблиці 2

Варіанти вихідних даних для проведення аналізу чутливості проекту

Варіант	Рік	Інвестиції, тис.грн	Обсяг реалізації, тис.шт	Ціна одиниці продукції, грн	Собівартість одиниці продукції, грн	Ставка дисконту, %
21	0	130				
	1		200	1,5	0,7	15
	2		230	1,5	0,7	15
	3		230	1,5	0,7	15
22	0	140				
	1		210	1,6	0,8	14
	2		220	1,6	0,8	14
	3		220	1,6	0,8	14
23	0	150				
	1		180	1,7	0,8	12
	2		180	1,7	0,8	12
	3		200	1,7	0,8	12
24	0	140				
	1		210	1,8	0,9	13
	2		220	1,8	0,9	13
	3		230	1,8	0,9	13
25	0	150				
	1		200	1,8	1,05	14
	2		200	1,8	1,05	14
	3		220	1,8	1,05	14

6. МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ АНАЛІЗУ ЧУТЛИВОСТІ ПРОЕКТУ

Таблиця 3

Базовий варіант розрахунку проекту

Рік	ІС, тис.грн.	Обсяг реалізації, тис.шт.	Ціна одиниці продукції, грн	Собівартість одиниці продукції, грн	Ставка дисконту, %	Сучасна вартість, тис.грн
0	500	-	-	-	-	-
1	0	1320	4,33	3,01	22	1428,20
2	0	1320	4,33	3,01	22	1170,65
3	0	1320	4,33	3,01	22	959,55

Результати аналізу чутливості проекту

Таблиця 4

Вплив зміни обсягу реалізації

Рік	Інвестиції, тис.грн.	Обсяг реалізації, тис.шт.	Ціна одиниці продукції, грн.	Собівартість одиниці продукції,грн	Ставка дисконту, %	Сучасна вартість, тис.грн
0	500	-	-	-	-	-
1	0	1452	4,33	3,01	22	1571,02
2	0	1452	4,33	3,01	22	1287,72
3	0	1452	4,33	3,01	22	1055,51
Розрахунок ЧПД						3414,24

Таблиця 5

Вплив зміни ціни

Рік	Інвестиції, тис.грн.	Обсяг реалізації, тис.шт.	Ціна одиниці продукції, грн.	Собівартість одиниці продукції,грн	Ставка дисконту, %	Сучасна вартість, тис.грн
0	500	-	-	-	-	-
1	0	1320	4,763	3,01	22	1896,69
2	0	1320	4,763	3,01	22	1554,66
3	0	1320	4,763	3,01	22	1274,31
Розрахунок ЧПД						4225,66

Таблиця 6

Вплив зміни ставки дисконту

Рік	Інвестиції, тис.грн.	Обсяг реалізації, тис.шт.	Ціна одиниці продукції, грн.	Собівартість одиниці продукції,грн	Ставка дисконту, %	Сучасна вартість, тис.грн
0	500	-	-	-	-	-
1	0	1320	4,33	3,01	32	1320
2	0	1320	4,33	3,01	32	1000
3	0	1320	4,33	3,01	32	757,57
Розрахунок ЧПД						2577,58

Таблиця 7

Вплив зміни собівартості одиниці продукції

Рік	Інвестиції, тис.грн.	Обсяг реалізації, тис.шт.	Ціна одиниці продукції, грн.	Собівартість одиниці продукції,грн	Ставка дисконту, %	Сучасна вартість, тис.грн
0	550	-	-	-	-	-
1	0	1320	4,33	3,311	22	1102,52
2	0	1320	4,33	3,311	22	903,709
3	0	1320	4,33	3,311	22	740,745

Таблиця 8

Вплив зміни обсягу інвестицій

Рік	Інвестиції, тис.грн.	Обсяг реалізації, тис.шт.	Ціна одиниці продукції, грн.	Собівартість одиниці продукції,грн	Ставка дисконту, %	Сучасна вартість, тис.грн
0	550	-	-	-	-	-
1	0	1320	4,33	3,01	22	1428,20
2	0	1320	4,33	3,01	22	1170,65
3	0	1320	4,33	3,01	22	959,55
Розрахунок ЧПД						3008,40

Таблиця 9

Визначення рейтингу факторів

№	Фактори впливу на ЧПД	Зміна фактору, %	Базове значення ЧПД	Нове значення ЧПД	Зміна ЧПД під впливом факторів	Зміна ЧПД на 1 % зміни фактору, %	Рейтинг фактору
1	Обсяг реалізації	10	3058,40	3414,24	11,63	1,16	4
2	Ціна продукції	10	3058,40	4225,66	38,17	3,82	1
3	Собівартість одиниці продукції	10	3058,40	2246,98	-26,53	-2,65	2
4	Обсяг інвестицій	10	3058,40	3008,40	-1,63	-0,16	5
5	Ставку дисконту	10	3058,40	2577,58	-15,72	-1,57	3

На підставі проведеного аналізу чутливості проекту можна зробити висновок, що найбільший вплив на ЧПД проекту оказує ціна продукції. При підвищенні ціни реалізації молока на 10% значення ЧПД збільшиться на 11,3 % або 355,84 тис.грн. Негативний вплив на значення ЧПД оказує збільшення рівня собівартості молока. При збільшенні рівня собівартості на 10 % значення ЧПД зменшиться на 25,77 % або на 1167,26 тис.грн.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЩО ПРИСВОЮЮТЬСЯ СТУДЕНТАМ

Навчальна аудиторна робота (50 б)	Модуль 1 (НАР)	Змістовний модуль 1 (25 бали)	Поточна успішність (15 бали)	T1	3
				T3	3
				T4	3
				T5	3
				T6	3
		ПМК 1			
	Змістовний модуль 2 (25 бали)	Поточна успішність (14 бали)	T8	2	
			T9	2	
			T10	2	
			T11	2	
			T14	2	
			T16	2	
T17			2		
ПМК 2				11	
Самостійна робота студента (20 б)	Модуль 2 (СР)	Змістовний модуль 1	3		
		Змістовний модуль 2	3		
	Модуль 3 (ІР)	Змістовний модуль 1	3		
		Змістовний модуль 2	6		
	Модуль 4 (НР)	х	5		
ІСПИТ (30 б)			30		
Сума			100		

Критерії оцінювання:

Індивідуальна робота передбачає виконання конкретизованого завдання у письмовій формі, яка підлягає самостійному оцінюванню:

- підготовка контрольної роботи - 3 бали;
- підготовка реферату – 3 бали (обсягом 5-8 сторінок, структурованим за планом, з використанням наведеного списку літератури);
- виконання розрахункового завдання – 3 бали.

8.ДЖЕРЕЛА (ЛІТЕРАТУРА І ЗАКОНОДАВЧІ АКТИ)

Основна

1. Волков О.І., Денисенко М.П. та інш. Економіка і організація інноваційної діяльності: Підручник / третє видання. – К.: Центр учбової літератури, - 2007. – 662с.
2. Йохна М.А., Стадник В.В. Економіка і організація інноваційної діяльності: Навчальний посібник. – К.: Видавничий центр „Академія”, 2005. – 400с.

Додаткова

3. Антонюк Л.Л., Поручник А.М., Савчук В.С. Інновації: теорія, механізм розробки та комерціалізації: Монографія. – К.: КНЕУ, - 2003. – 394.
4. Білозір Л.В. Особливості формування ринку інноваційної продукції в аграрній сфері // Економіка АПК №2.- 2005р. – с.106.
5. Білозір Л.В. Попит та пропозиції на ринку інноваційної продукції // Економіка АПК №9. – 2005р. – С.125.
6. Білозір Л.В. Формування та розвиток інфраструктури ринку інноваційної продукції в аграрній сфері // Економіка АПК №11. – 2005р. – С.137.
7. Білозір Л.В., Методологічні підходи щодо формування інноваційної продукції в аграрній сфері /Економіка АПК. 2004 р. - №9 – с. 88.
8. Гаврилюк Н.М. Агропромислому виробництву інноваційний шлях розвитку // Економіка АПК №8. – 2005р. – С.19.
9. Дацій О.І., Державне регулювання інноваційної діяльності в Україні /Економіка АПК 2004 р. - №3 – с.97.
10. Зубець М.В., Володін С.А., Про стратегію утвердження інноваційної моделі розвитку аграрної економіки /Економіка АПК. 2004 р. -№12 – с.23.
11. Инновационный менеджмент: Методическое пособие. – К.: Изд-е концерн "Рамо". – 1991. – ч.1. - 112с., ч.2. – 134 с.
12. Інноваційна діяльність підприємства та економічна оцінка інновацій. – 2003 р. -326 с.
13. Кардаш В.Я., Павленко І.А., Шафалюк О.К. Товарна інноваційна політика: Підручник. – К.: КНЕУ, - 2002. – 266с.
14. Кардаш В.Я.Товарна інноваційна політика. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення. – 2002 р. – 182 с.
15. Корецький М.Х., Дацій О.І., Державне регулювання інноваційної діяльності в АПК /Економіка АПК. 2004 р. - №4 – с.14.

16. Кристальний О.В. Організаційно-економічні особливості інноваційної діяльності // Економіка АПК №8. – 2005р. – С.10.
17. Крылов Э.И., Власова В.М., Журавкова И.В. Анализ эффективности инвестиционной и инновационной деятельности предприятия: Учебное пособие. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 608 с.: ил.
18. Кудирко О.М., Сучасний стан інноваційної діяльності у підприємствах харчової промисловості України /Економіка АПК. 2004 р. - №11 – с.102.
19. Лищишин М., Проблеми використання та захисту інтелектуальної власності в Україні /Економіка України. 2003 р. - №7 – с.44.
20. Малік М.Й. Інноваційна діяльність як складова стратегії підвищення конкурентоспроможності агропромислового виробництва // Економіка АПК №5. – 2005р. – С.155.
21. Музика П.М. Активізація інноваційної діяльності в аграрному секторі економіки в Україні // Економіка АПК №8. – 2005р. – С.42.
22. Музика П.М. Підвищення ефективності інноваційної підприємницької діяльності в сільськогосподарському виробництві //Економіка АПК №6. – 2005р. – С.64.
23. Павленко І.А. Економіка і організація інноваційної діяльності. Навчальний посібник. 2004р. – 204с.
24. Павленко І.А. Економіка і організація інноваційної діяльності: Навчальний посібник. Вид 2-ге, без змін. – К: КНЕУ, - 2006. – 204с.
25. Перепелиця Н.М., Інноваційна діяльність наукових установ та економічна оцінка її результатів /Економіка АПК. 2004 р. - №6 – с.90.
26. Петрович Й.М., Кіт А.Ф., Кулішов В.В. та інш. Економіка підприємства: Підручник /за заг ред. Й.М. Петровича. – Львів:”Магнолія плюс”,видавець В.М. Піча. – 2004р. – 680с.
27. Рубан В., Чубукова О., Некрасов В., Інноваційна модель стратегічного розвитку України: методологія і досвід /Економіка України. 2003 р.- №6 – с.14.
28. Сердюк І.Г., Державне регулювання інноваційної діяльності суб’єктів господарювання /Економіка АПК. 2003 р. - №10 – с.39.
29. Стеченко Д.М. Інноваційні форми регіонального розвитку. Навчальний посібник.– 2002 р. - 254 с.
30. Фатхутдинов Р.А. Инновационный менеджмент. Учебник, г-е. изд., М.: ЗАО Бизнес-школа "Интел-Синтез", -2000. – 624с.
31. Федоренко. Основи інвестиційно-інноваційної діяльності. – 2004р. – 432с.
32. Федулова Л., Пашута Н. Развитие национальной инновационной системы Украины // Економіка України №4 – 2005р. –с.35.
33. Чеботарьов В., Структура АПК та формування інноваційної політики її трансформації / Економіка України. 2003 р. - №4 – с.55.
34. Чурсин А.А. Инновации и рынок. Учебное пособие для Вузов. М. – 2004р. – 243с.

Законодавчі акти

1. Цивільний кодекс України. («Голос України», 12 та 13 березня 2003р.). Глави 35, 38, 39, 41-46, 62, 75, 76)
2. Господарський кодекс України («Голос України», 14 березня 2003р.) (глави 16, 34, 36).
3. Закон України «Про інноваційну діяльність»
4. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні»
5. Закон України «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків»
6. Конституція України (основний закон).
7. Закон України «Про основи державної політики у сфері науки та науково-технічної діяльності».
8. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність».
9. Закон України «Про наукову і науково-технічну експертизу» .
10. Закон України «Про трансфер технологій » (проект)
11. Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі»
12. Закон України «Про охорону прав на промислові зразки» .
13. Закон України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг».
14. Паризька конвенція про охорону промислової власності.